

Lessuggesties bij *Van niets naar iets*

Over het boek:

Sami is met zijn grootvader uit Afghanistan gevlucht. Het lukt ze redelijk een nieuw leven op te bouwen, en als de heimwee toch de kop op steekt hebben ze altijd de rebab nog – het traditionele Afghaanse instrument van grootvader dat hun barre tocht heeft overleefd. Maar dan slaat het noodlot toe. De rebab wordt gestolen in de metro, juist als Sami er even op moet letten. Hij besluit het terug te halen en vindt het instrument, wonder boven wonder, in een muziekwinkel. Maar hij heeft geen geld. Het enige wat hij heeft is een sleutelhanger – die een klasgenootje wel wil hebben. Dat is de eerste ruil op weg naar de zeventhonderd dollar die de handelaar voor de rebab wil hebben. Tijdens zijn ruilhandeltocht komt Sami allerlei mensen tegen, overwint hij zijn angsten en geeft hij steeds meer van zijn verdrietige verhaal vrij. Dat levert hem mooie vriendschappen op, maar zal hij de rebab ook kunnen redden?

Over de auteur:

Alyssa Hollingsworth studeerde Engels en specialiseerde zich in creative writing en schrijven voor kinderen. Voor haar eerste werk, het essay *Naan in the Afghan Village*, won ze een prijs van de Elie Wiesel Foundation for Humanity. *Van niets naar iets* is haar romandebuut.

Meer informatie:

www.alyssahollingsworth.com

www.lemniscaat.nl

Lessuggesties bij de vakken:

taal, Nederlands, aardrijkskunde, geschiedenis, burgerschap, Engels, handenarbeid, kunst, muziek

Thema's:

vluchtelingen, nieuwkomers, integratie, muziek, voetbal, Afghanistan, muziek

Lessuggesties

Doelgroep:

Van niets naar iets is bedoeld voor jongeren van 12 + Deze lessuggesties zijn geschikt voor leerlingen vanaf groep acht van de basisschool en hoger.

Tijdsinvestering:

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half uur tot een lessencyclus van enkele lessen

Uitvoering: Klassikale start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk, klassikale afsluiting.

Inleiding:

U toont de omslag van *Van niets naar iets* en vraagt de leerlingen wat zij zien. Wijs op de contouren van het muziekinstrument en laat de leerlingen raden welk instrument het is. Als dat lastig is laat dan de muziek van dit [instrument](#) horen en concludeer met uw leerlingen dat dit buitenlands klinkt. Ze weten nu dat dit boek iets met het buitenland te maken heeft. Vertel nu dat de hoofdpersoon, Sami, samen met zijn grootvader is gevlucht uit Afghanistan, een land vol onrust en strijd. Na een hele lastige reis, waar Sami liever niet over spreekt, zijn ze in Amerika aangekomen. Daar verdient de grootvader een heel klein beetje geld met het spelen van zijn rebab. Maar dan gebeurt er iets vreselijks.

Uitvoering:

Mogelijkheid 1: leesverslag

Maak een leesverslag over *Van niets naar iets*. Aanwijzingen vind je in bijlage 1.

Mogelijkheid 2: leestekst met vragen

Lees hoofdstuk 1 (bladzijde 7 tot en met 13) en beantwoord de volgende vragen:

Opdracht 1: Omschrijf het woord “bezieling” dat in de derde regel van dit hoofdstuk staat.

Opdracht 2: Beschrijf wat Sami denkt over het feit dat zijn opa ooit een beroemd musicus was en er nu ‘forenzen’ in een wijde bocht om hem heen lopen (bladzijde 8). Gebruik minimaal 25 woorden.

Opdracht 3: Wat gebeurt er in Sami’s hoofd als hij op de rebab speelt? Wat voelt hij? Omschrijf het in je eigen woorden.

Opdracht 4: Sami merkt het eerst niet als de rebab uit zijn handen wordt gestolen. Hoe kan dat?

Opdracht 5: Sami en zijn opa zijn nu hun muziekinstrument kwijt. Gebruik minimaal vijftig woorden om te beschrijven wat dit voor hen zou kunnen betekenen. Denk aan woorden als inkomen, heimwee, verdriet, herinnering, thuis.

Mogelijkheid 3: muurkrant over muziekinstrumenten

Er bestaan honderden muziekinstrumenten. In de westerse wereld zijn de meest bekende: gitaar, drums, saxofoon, trompet, piano, orgel enz. In landen die wat verder van Nederland zijn verwijderd, zijn soms heel andere muziekinstrumenten bekend.

Opdracht: maak een muurkrant waarin je minstens drie van de volgende instrumenten beschrijft. Je vertelt niet alleen wat voor instrument het is, ook waar het voorkomt, iets over de geschiedenis van het instrument enz. Tot slot beschrijf je de klank.

- Theremin
- Waterorgel
- Daf
- Banjo
- Rebab
- Doedoek
- Gamelan
- Erhu
- Doedelzak
- Sitar

Mogelijkheid 4: Werkstuk over Afghanistan

Maak een werkstuk over Afghanistan, het land waar Sami vandaan is gevlucht. In bijlage 4 vind je alle info die je voor de vorm nodig hebt. Voor de inhoud moet je informatie zien te vinden in boeken en van internet. Of nog leuker: van iemand die uit het land komt. Misschien kun je die in je eigen buurt wel vinden?

Mogelijkheid 5: Een vreemde taal leren

De vader van Sami was Engels tolk in Afghanistan. Daarom spreekt Sami die taal al erg goed.

Een taal leren kun je op veel verschillende manieren. Ook via de teksten van liedjes in de betreffende taal. Dat kan bijvoorbeeld met behulp van www.lyricstraining.com. Hiervoor moet je wel een (gratis) account aanmaken.

Opdracht: neem een gratis account van www.lyricstraining.com en speel een uitdagend taalspel tegen jezelf. Hoeveel woorden van een bekend liedje in het Engels kun je invullen?

- Wanneer u een talendocent bent en uw leerlingen eens op een andere manier met woorden wilt laten oefenen, is dit een leuke website om eens mee aan de slag te gaan. Het is mogelijk om in een songtekst woorden in te laten vullen of het juiste woord te laten kiezen uit een selectie van vier. Er zijn diverse talen- en muziekgenre-varianten. Ook zijn er verschillende niveaus te kiezen.
- Dit programma stimuleert tevens luistervaardigheid en de concentratie van uw leerlingen.

Mogelijkheid 6: Lapbook Van iets naar niets

“Een lapbook is een eenvoudig mapje met een verzameling van mini-boekjes, klepjes en ander gevouwen materiaal waarin ruimte is voor tekeningen, verhalen, chronologische info, diagrammen, ... Een lapbook kan gemaakt worden van om het even welk onderwerp.”

(<http://lapbooksindeklas.weebly.com/>)

- Je gaat een lapbook maken over *Van niets naar iets*. Voordat je begint denk je eerst goed na over zeven of meer onderwerpen die te maken hebben met het boek. Maak eventueel woordwolken om je gedachten over mogelijke onderwerpen te richten.
- Vraag je docent om een groot vel papier. Vouw de smalle buitenzijden zover naar binnen dat de rechter- en de linkerzijde elkaar raken. Versier eventueel je ‘book’ met een tekening.
- Nu ga je per bedacht onderwerp een boekje maken. Enkele sjablonen voor de vormen vind je in de bijlage, nog meer vind je op bovengenoemde site. Schrijf en plak daar dingen op die met *Van niets naar iets* te maken hebben. Je mag ook gewoon op het ‘book’ schrijven.

- Je werk is klaar als je meerdere kleine boekjes hebt geplakt op het grotere vel en het er verzorgd en overzichtelijk uit ziet.
- Meer tips in de bijlage

Mogelijkheid 7: Kahootquiz

Kijk hoeveel je weet je weet over *Van niets naar iets*. Speel een Kahootquiz over *Van niets naar iets* via deze [link](#).

Mogelijkheid 8: StoryboardThat

Kies een scène uit *Van niets naar iets* en bewerk dat tot een script. Doe dat als volgt:

Stap 1: Kies uit het door jou gekozen stuk tekst zes stukjes waarbij je een beeld voor je ziet. In principe kan elk stuk tekst van ongeveer anderhalve pagina hiervoor worden gebruikt maar niet elke scène is even leuk om te 'verbeelden'. Soms gebeurt er te weinig aan handelingen. Let daar dus goed op als je een stuk tekst uitkiest.

Stap 2: Bedenk welke achtergrond je bij de zes stukjes wilt zien. Steeds dezelfde of verschillende? Een schoolklas, een voetbalveld, een treinstation?

Stap 3: welk personage moet tegen die achtergrond verschijnen? Het kunnen er ook meer zijn maar bedenk dat veel poppetjes op hetzelfde plaatje een rommelig effect kan hebben. Bedenk hier ook hoe je personages eruit moeten zien.

Stap 4: Zeggen of denken de personages op je plaatje iets? Denk erom: je kunt niet veel tekst kwijt dus wees bondig en direct.

Stap 5: Ga naar het volgende internetadres: [StoryboardThat](#) Je docent zal je uitleggen hoe je daar een account kunt openen wanneer je dat nog niet hebt gedaan.

Stap 6: Ga nu naar Create a Storyboard (rechtsboven in beeld). Je ziet nu drie witte vlakken en daarboven allemaal mogelijke scènes. Je kunt ook poppetjes kiezen (characters), tekstblokjes zoals in een stripboek enz.

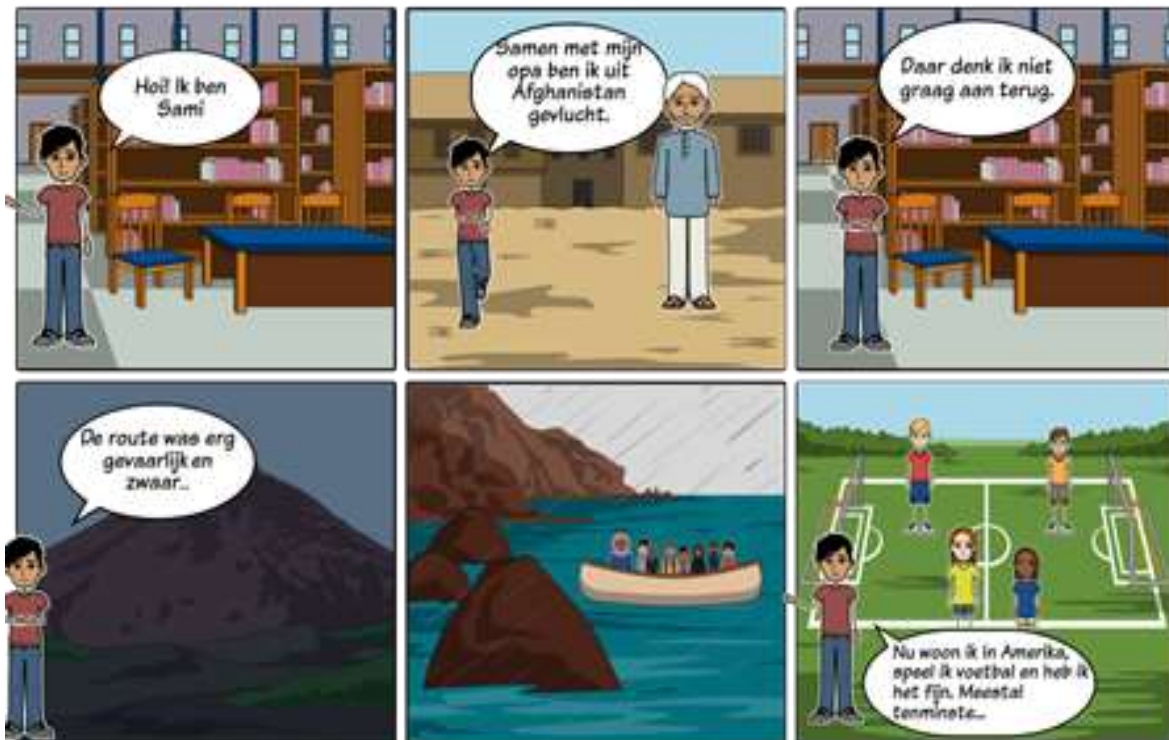
Denk erom: Met een gratis account (zoals je nu hebt) mag je maximaal twee storyboards per week maken. Wees dus zuinig op je werk en bereid je goed voor.

Tips voor het schrijven van een script, vind je [hier](#).

- Websiteadres: www.storyboardthat.com

- Let op: er mogen dus maximaal twee storyboards per week worden gemaakt op één gratis account. Wanneer u steeds 2 leerlingen laat samenwerken hebben ze bij elkaar vier mogelijkheden.
- Het gratis account staat maximaal 3 x 2 cellen toe voor het stripverhaal
- Let erop dat uw leerlingen hun strip regelmatig opslaan.
- Bekijk eerst de mogelijkheden van StoryboardThat voor u het uw leerlingen aanbiedt om de (on)mogelijkheden in te schatten voor de opdracht die u voor ogen heeft.

Voorbeeld StoryboardThat bij *Van Niets naar iets*

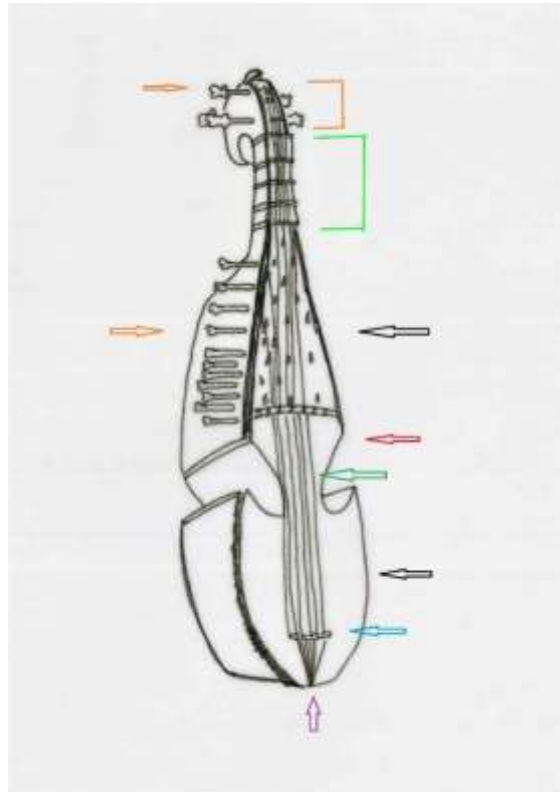

Mogelijkheid 9: De rebab

Sami en zijn grootvader spelen de Rebab. Dat is een snaarinstrument dat veel verschillende vormen kent. De vorm die Sami waarschijnlijk bespeelt ziet er zo

uit:

Opdracht: zet de juiste onderdelen bij de pijltjes en naast de gekleurde blokken op de tekening. Probeer hierbij logisch na te denken, vergelijk de rebab met andere snaarinstrumenten, zoek op internet of vraag hulp bij een muziekdocent. Let op: sommige onderdelen komen meer keer voor.

- Schroevenkast
- Klankkast
- Staartstuk
- Buik
- Stemschroeven
- Snaren
- Toets

Mogelijkheid 10: Vluchtroutes

- docent: druk voor de leerlingen een wereldkaart af (bijvoorbeeld met topomania.net) en geef daarin, zonder ze te benoemen, de volgende locaties aan: Iran, Irak, Syrië, Afghanistan, Eritrea (of overige landen waaruit op het

moment veel vluchtelingen komen). Laat uw leerlingen met de atlas opzoeken welke landen het hier betreft en met behulp van andere bronnen achterhalen welke redenen de meeste mensen hebben om van deze landen naar Nederland of Europa te vluchten.

- zeer afhankelijk van het niveau van uw groep: toon uw leerlingen de volgende illustratie van [National Geographic](#).
- Bespreek met uw leerlingen de routes, de wijzen waarop de Middellandse zee en de Bosporus worden overgestoken en de mogelijke gevaren op die routes. Gebruik eventueel actuele beelden uit de verschillende journaals (met name van het jeugdjournaal).

Mogelijkheid 11: Een nieuwe omslag

Ontwerp een nieuwe omslag voor *Van niets naar iets*. Je mag zelf kiezen hoe je dat doet (met een collage, een tekening, een foto of iets anders) maar zorg ervoor dat jouw omslag in elk geval iets vertelt over het verhaal.

Mogelijkheid 12: Van niets naar iets - ruilhandel

In deze opdracht ga je het voorbeeld van Sami volgen door een week lang te proberen goederen te ruilen. Anders dan de hoofdpersoon uit *Van niets naar iets* gaat het er bij jou niet om geld te verwerven maar streef je uitsluitend naar een steeds duurder voorwerp. Begin bijvoorbeeld met een paperclip en ruil hem tegen iets dat voor jou meer waard is. Maak er een wedstrijd van met je klasgenoten. De eindproducten kun je wellicht veilen voor een goed doel.

Afsluiting:

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren. De leesverslagen en de teksten met vragen kunt u eventueel bewaren in een leesdossier.

Vanzelfsprekend kunt u de eindproducten ook tentoonstellen tijdens een ouderavond of ze een semipermanente plaats op uw school geven.

Bijlage 1: Het maken van een leesverslag.

Veel scholen en lesmethoden stellen andere eisen aan het maken van een leesverslag. Informeer dus altijd of onderstaande opzet overeenkomt met de ideeën van jouw docent

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Pimaire gegevens: je noteert onderstaande primaire gegevens op een apart blad:

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

Titel: Van niets naar iets
Auteur: Alyssa Hollingsworth
Uitgeverij: Lemniscaat
Druk: Eerste - 2018

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is
- Noteer het aantal bladzijden,
- Neem een afbeelding van de omslag in je verslag op en geef aan of er illustraties in het boek staan.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

Uitwerking:

- a. titelverklaring:
Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben
- b. motto:
Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft
- c. thema:
Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.
- d. personages:

Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?

e. tijd en ruimte:

Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?

f. vertelperspectief:

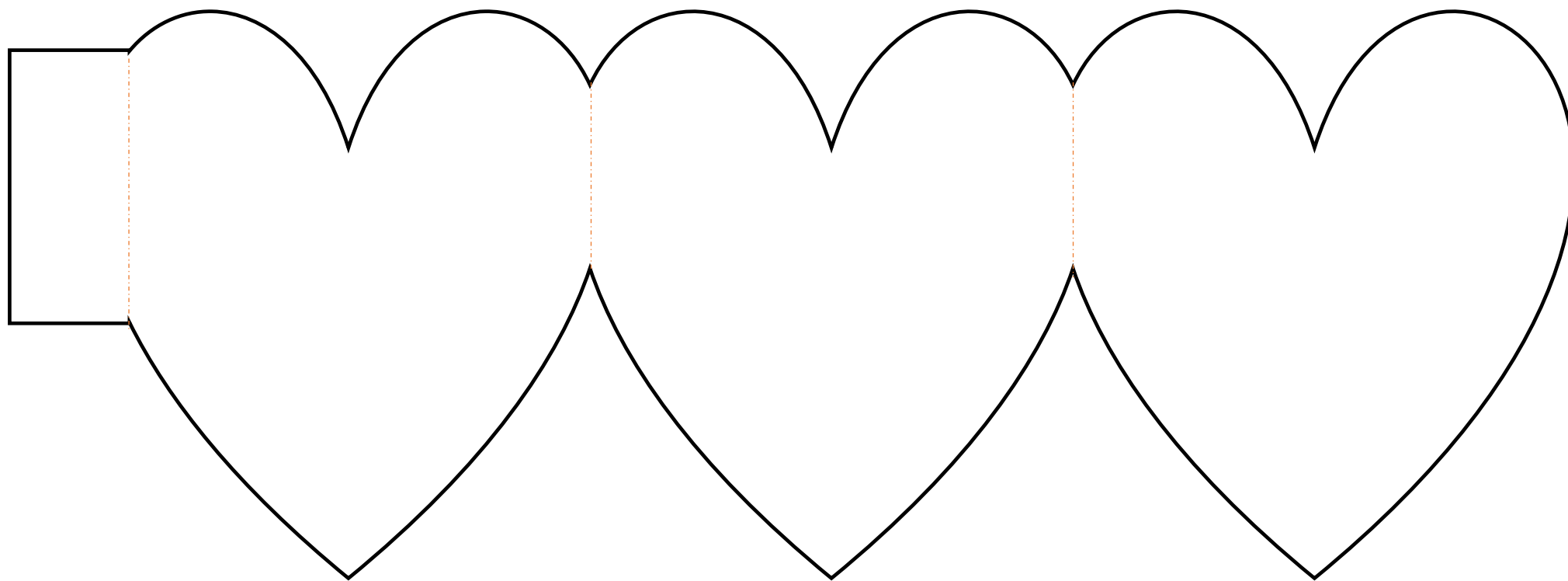
Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

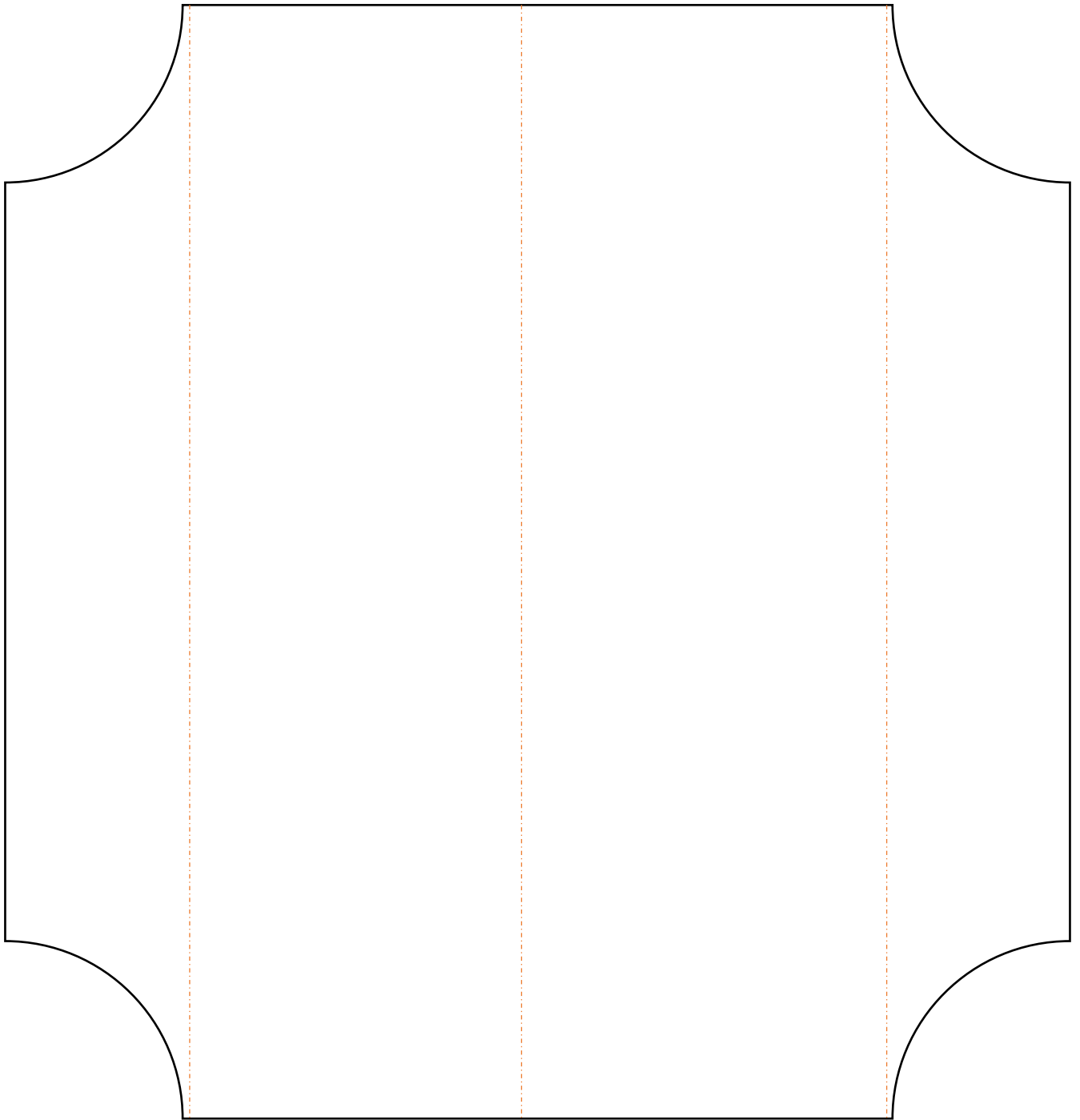
Eigen oordeel over het boek:

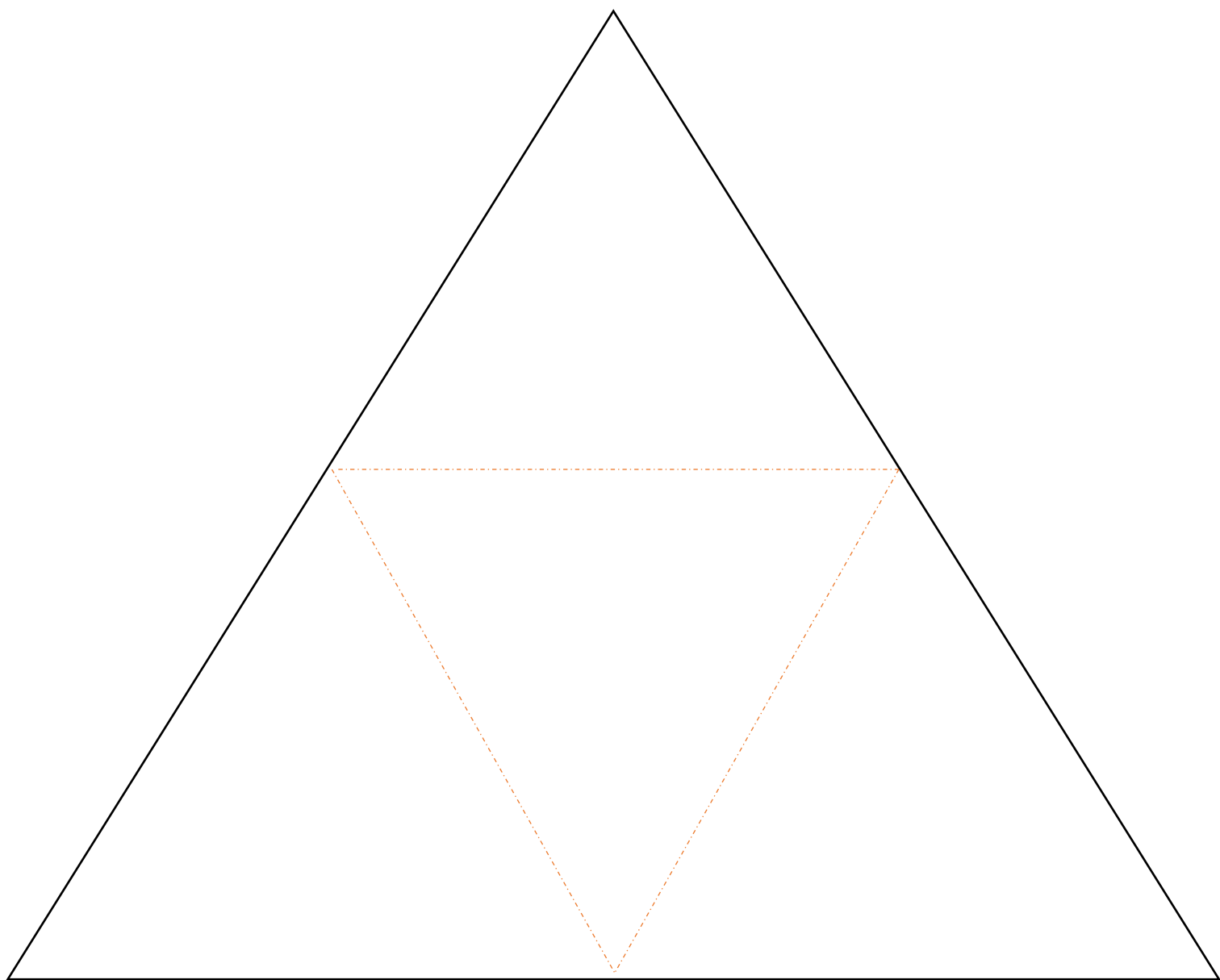
Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4

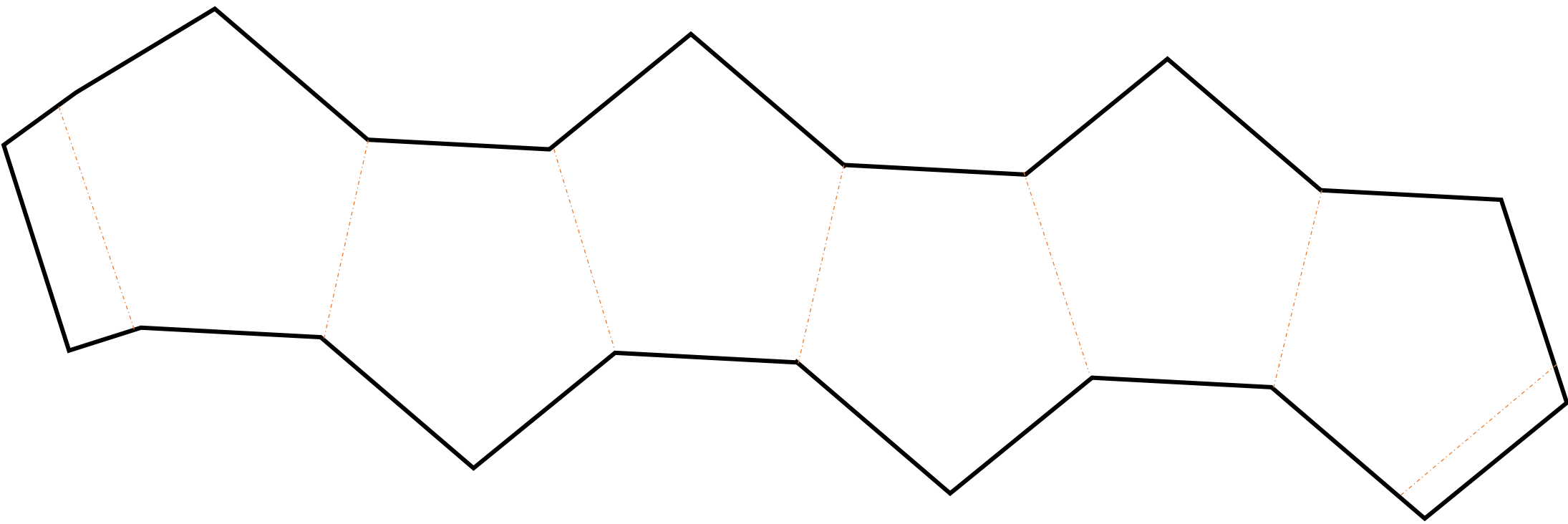
Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.

Bijlage 2: sjablonen lapbook

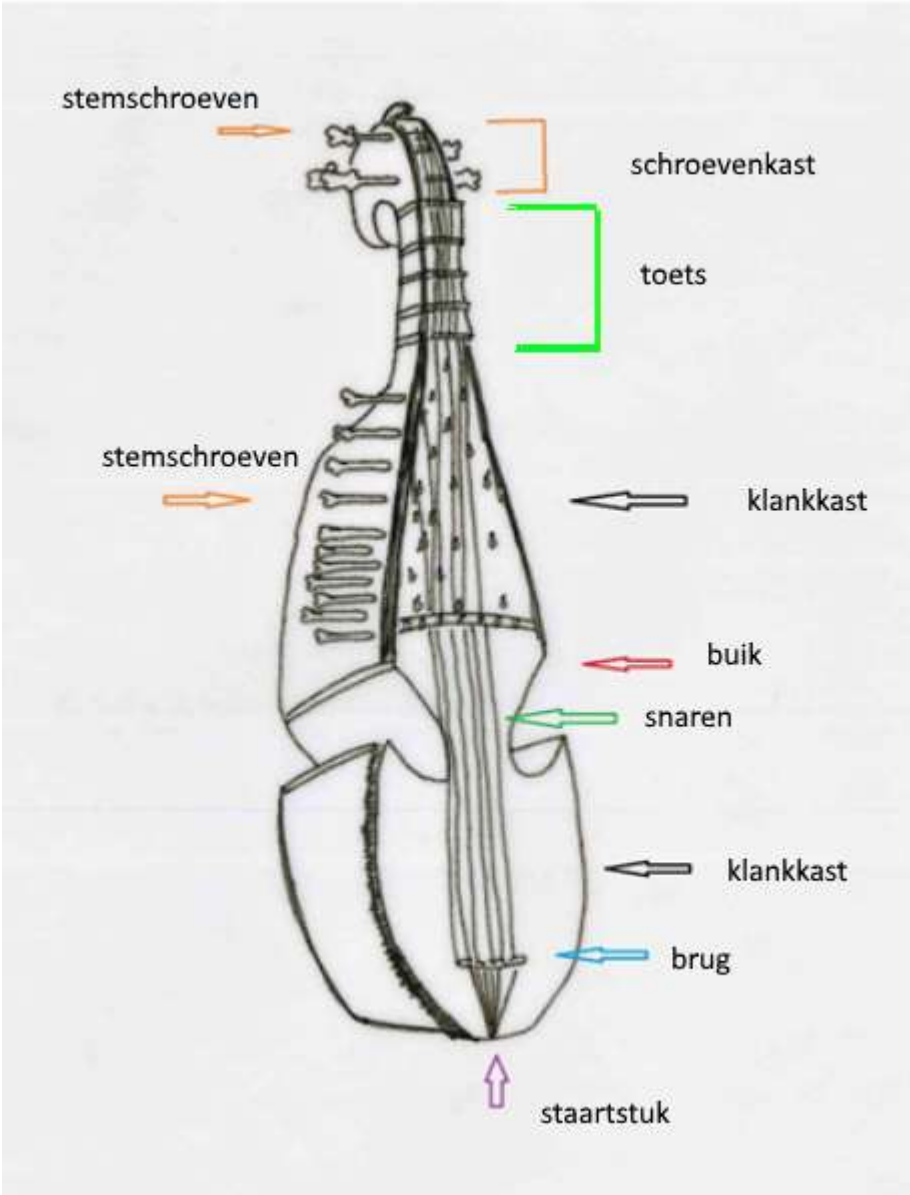

Bijlage 3

Werkstuk

Afghanistan

Je gaat een schriftelijk werkstuk maken over het land Afghanistan. Het werkstuk moet uit de volgende onderdelen bestaan

- Een voorkant
- Inhoudsopgave
- Verschillende hoofdstukken
- Eigen mening
- Bronvermelding

Voorkant

Een goed begin is het halve werk. Zorg er daarom voor dat de omslag van je werkstuk er verzorgd en aantrekkelijk uit ziet. Als je dat wilt kun je er plaatjes op plaatsen maar dat hoeft niet. Zorg er in elk geval voor dat je naam op de voorkant te vinden is en noteer ook je groepsnaam.

Inhoudsopgave

Elk hoofdstukje krijgt een naam en een nummer. Die komt in deze inhoudsopgave terug. Ook staat hier op welke bladzijde een nieuw hoofdstukje begint. Zorg er weer voor dat het geheel er verzorgd en overzichtelijk uitziet.

Voorbeeld:

Hoofdstuk 2:

De geschiedenis van Afghanistan.....blz. 5

Hoofdstuk 1

Beschrijf in je eerste hoofdstuk algemene zaken over Afghanistan, zoals waar het ligt en wie er de baas is. Ook besteed je hier aandacht aan hoe de vlag van het land eruit ziet en onderzoek je of die vlag misschien een bijzondere betekenis heeft. Vertel ook met welke munt ze betalen en wat de waarde ervan is vergeleken met onze Euro.

Zet alles wat je in dit hoofdstuk kwijt wilt in een verhaaltje zodat het geen losse opsomming wordt van feiten.

Hoofdstuk 2

In hoofdstuk 2 beschrijf je de geschiedenis van Afghanistan. Wat is er lang geleden gebeurd en wat is er nu nog aan de hand dat veel Afghaanse mensen het land uit vluchten.

Hoofdstuk 3

Natuurlijk besteed je ook aandacht aan de natuur van Afghanistan en aan het klimaat. Hoe ziet het land eruit? Welke dieren leven er? Is het er warm in de zomer en koud in de winter zoals bij ons? Hoe koud kan het er worden? En hoe warm?

Hoofdstuk 4

Hoe leven de mensen in Afghanistan? Zijn ze er rijk of arm? Hebben mannen en vrouwen dezelfde rechten? Wat voor kleren dragen ze en heeft (bijna) iedereen een fiets zoals bij ons?

Zoek ook uit waar de meeste mensen wonen, in een stad of op het platteland.

Zijn de Afghaanse mensen over het algemeen tevreden in hun land of niet? Waar blijkt dat uit?

Hoofdstuk 5

Dit hoofdstuk hoort eigenlijk ook nog een beetje bij het vorige want hier ga je beschrijven waar de mensen van Afghanistan van leven, oftewel: hun middelen van bestaan. Leven ze van de landbouw en de veeteelt, werken veel mensen in de industrie of van mijnbouw of toerisme? Kun je verklaren waarom ze juist die middelen van bestaan vooral hebben? Vergelijk de middelen van bestaan van de Afghanen tenslotte met die van ons in Nederland.

Hoofdstuk 6:

Zou jij naar Afghanistan willen verhuizen? Waarom wel of waarom niet? Gebruik minimaal vijftig woorden.

Eigen mening en conclusie:

Bij dit hoofdstukje geef je antwoord op de volgende vragen. Schrijf ze over of print ze uit en voeg ze aan je werkstuk toe.

Wat ik nu over Afghanistan weet:

De mensen leven er vooral van:

Opvallend aan het land is:

Ik zou er wel/niet willen wonen omdat:

(streep door wat je niet wilt en vul aan)

Bijlage 5

Het maken van een lapbook

Een lapbook kan in principe over elk onderwerp gaan, ook over boeken. Het maken van een lapbook helpt de leerling focussen op specifieke thema's binnen het boek, het stimuleert het doen van onderzoek, brengt structuur en overzicht en helpt bezinnen op presentatievormen. Daarnaast prikkelt het maken de creativiteit en is het mogelijk om spelenderwijs niveaueverschillen te realiseren. Het maken van lapbooks past uitstekend in gepersonaliseerd onderwijs.

Over het algemeen is het maken van een lapbook een grote opdracht die enkele uren in beslag neemt.

Stappenplan voor het maken van een lapbook

- Kies een onderwerp
 - Splits het onderwerp in deelonderwerpen, dit kan eventueel via woordwolken waardoor je beter ziet welke zaken allemaal met jouw onderwerp te maken hebben
 - Bedenk welke deelonderwerpen je verder gaat uitwerken en selecteer of zoek de vorm van een miniboekje dat (of de presentatievorm die) bij dit specifieke thema past
 - Werk per deelonderwerp in één miniboekje
 - Maak zeker zeven miniboekjes, meer mag natuurlijk ook
 - Als de miniboekjes af zijn, neem dan een groot vel papier en plak hier de miniboekjes op
- Klaar is je lapbook

Meer informatie en ook ontwerpen van miniboekjes vind je op <http://lapbooksindeklas.weebly.com/>

Lessuggesties bij *Van niets naar iets*

Sami is met zijn grootvader uit Afghanistan gevlucht. Het lukt ze redelijk een nieuw leven op te bouwen, en als de heimwee toch de kop op steekt hebben ze altijd de rebab nog – het traditionele Afghaanse instrument van grootvader dat hun barre tocht heeft overleefd. Maar dan slaat het noodlot toe. De rebab wordt gestolen in de metro, juist als Sami er even op moet letten. Hij besluit het terug te halen en vindt het instrument, wonder boven wonder, in een muziekwinkel. Maar hij heeft geen geld. Het enige wat hij heeft is een sleutelhanger – die een klasgenootje wel wil hebben. Dat is de eerste ruil op weg naar de zevenhonderd dollar die de handelaar voor de rebab wil hebben. Tijdens zijn ruilhandeltocht komt Sami allerlei mensen tegen, overwint hij zijn angsten en geeft hij steeds meer van zijn verdrietige verhaal vrij. Dat levert hem mooie vriendschappen op, maar zal hij de rebab ook kunnen redden?

Over de auteur:

Alyssa Hollingsworth studeerde Engels en specialiseerde zich in creative writing en schrijven voor kinderen. Voor haar eerste werk, het essay *Naan in the Afghan Village*, won ze een prijs van de Elie Wiesel Foundation for Humanity. *Van niets naar iets* is haar romandebuut.

Meer informatie:

www.alyssahollingsworth.com
www.lemniscaat.nl

Thema's:

vluchtelingen, nieuwkomers,
integratie, muziek, voetbal,
Afghanistan, muziek

Bij de vakken:

taal, Nederlands, aardrijkskunde,
geschiedenis, burgerschap,
Engels, handenarbeid, kunst,
muziek

12+

Variërend van een half uur
tot een lessencyclus van
enkele lessen

Klassikale start,
vervolginvulling zowel
individueel als in groepjes
mogelijk, klassikale afsluiting.